

ALYTAUS REGIONO PLĖTROS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL VYKDOMOS APSKRIČIŲ REFORMOS

2009 m. liepos 21 d. Nr.(10.18)-7R-1

Alytus

Alytaus regiono plėtros taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Kreiptis į Lietuvos Respublikos Prezidentę Dalią Grybauskaitę dėl vykdomos apskričių reformos.

Pirmininkas

Algimantas Bražionis

ALYTAUS REGIONO PLĖTROS TARYBA

KREIPIMASIS

Į LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTĘ J.E. DALIĄ GRYBAUSKAITĘ DĖL APSKRIČIŲ REFORMOS

2009 m. liepos 21 d.

Alytus

Jūsų Ekscelencija,

Alytaus regiono plėtros taryba, susidedanti iš Alytaus apskrities viršininko ir visų Alytaus apskrities savivaldybių merų bei deleguotų savivaldybių tarybų narių, reiškia susirūpinimą, jog šiuo metu, iki regionai nėra sukurti, vykdoma apskričių reforma gali turėti didelių neigiamų pasekmių Alytaus regiono ekonomikai, socialinei, demografiniai situacijai. Visiškai neaiškūs apskričių viršininkų administracijų vykdomų funkcijų persikirstymo savivaldybėms ir ministerijoms arba visiško jų panaikinimo motyvai ir principai bei praktinis jų įgyvendinimas. Savivaldybių merai ir apskričių viršininkų administracijų atstovai iki šiol į jokiais diskusijomis dėl planuojamos apskričių reformos ir planuojamo apskričių viršininkų administracijų vykdomų funkcijų persikirstymo savivaldybėms ir ministerijoms arba visiško jų panaikinimo nebuvo kviečiami. Visiškai neaiškūs Regionų plėtros tarybų tolimesnis darbas ir darbo organizavimas.

Apskričių reforma esamos viešojo administravimo sistemos kontekste

1994 m. apskričių atkūrimas buvo reikšmingas politinis žingsnis valdžios priartinimo prie žmonių ir regioninės politikos plėtros linkme. Taip prasidėjo valdžios decentralizavimo procesas. Dabar, planuojant naikinti aukštesnius administracinius vienetų, gali būti žengiamas žingsnis atgal – grįžtama prie didesnio valdžios centralizavimo.

Penkioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programos TREČIOJE DALYJE patvirtinta

Teritorinio valdymo pertvarka

6. Įgyvendindami Permainų koalicijos sutarties priedą Nr. 8 „Dėl apskričių reformos“, sukursime pagrindus būsimai Lietuvos regionų valdymo struktūrai, kuri bus pradėta įgyvendinti nuo 2011–2013 m.

7. Tobulinsime Lietuvos Respublikos teritorinį valdymą. Parengsime reformų paketą, leisiantį po 2013 m. pertvarkyti Lietuvos teritorinę statistinę struktūrą ir suformuoti regionus, atitinkančius Europos Sąjungos teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros antrąjį lygį (NUTS 2). Jų pagrindu nuo 2014 m. būtų planuojama ir administruojama ES struktūrinė parama.

8. Sudarę tarpinstitucinę darbo grupę, parengsime apskričių atliekamų funkcijų persikirstymo modelį, perduodami savivaldybėms funkcijas, kurios gali būti įgyvendinamos vietos lygiu. Valstybė išlaikys tik funkcijas, kurių reikia norint vykdyti bendrąją nacionalinę politiką atskirose srityse.

9. Įkūrę regionus ir apskričių funkcijas perdavę savivaldybėms, panaikinsime apskritis, įvertinę įsipareigojimus ES ir laikydami nuostatas neprarasti regionams skirtos struktūrinės paramos pagal 2007–2013 m. finansinę perspektyvą.

Šiuo metu pasigendama aiškios ir konkrečios informacijos apie būsimą apskričių reformą.

Remiantis LRV programa, Lietuvos regionų valdymo struktūra turėtų būti pradėta įgyvendinti nuo 2011–2013 m. (žr. 6 p.). Tačiau matyti, kad šių nuostatų nėra laikomasi. Nuo 2010 m. liepos 1 d. norima panaikinti apskričių viršininkų administracijas. Tačiau visiškai nepasiruošta jų funkcijų perskirstymui ir joms pavaldžių įstaigų perdavimui savivaldybėms bei ministerijoms. Labai svarbu žinoti, kokių principu apskričių administracijų vykdomos funkcijos bus perduotos savivaldybėms ir ministerijoms. Tiksliai nežinoma, kurios iš funkcijų bus perduotos savivaldybėms, kurios – ministerijoms. Ši informacija ypač svarbi vietos savivaldos institucijoms ir gyventojams, nes tai tiesiogiai susiję su jiems svarbių klausimų sprendimu. Neaišku, ar savivaldybėms perduodant žemės funkcijas bus numatomas skirti finansavimas jų vykdymui.

Iki šiol nežinoma ir neišdiskutuota kokia bus planuojamų steigti regionų struktūra.

Ar planuota apskričių reforma duos ekonominių efektą neaišku, nes neatlikta skaičiavimais pagrįsta analizė.

Atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad šiuo metu:

1. Nesukurtas ir nepateiktas svarstyti naujai steigiamų REGIONŲ modelio projektas.
2. Stabdoma regionų plėtra ir nebus įsisavintos ES paramos lėšos.
3. Realiai neįvertinti apskričių reformos kaštai ir ilgalaikės pasekmės ekonominiu, socialiniu ir kitais aspektais.
4. Nesukurtas skaidrus ir aiškus apskrities funkcijų perskirstymo modelis.
5. Neaišku, ar perduodant savivaldybėms žemės funkcijas bus užtikrintas finansavimas jų vykdymui.
6. Neužtikrinta tolimesnė Regionų plėtros tarybų veikla.
7. Neparengtas regionų ekonominius skirtumus mažinančių priemonių planas, užtikrinantis subalansuotą ekonomikos vystymąsi regionuose ir tolygią jų plėtrą.
8. Viešai nepaskelbtas ES struktūrinės paramos skirstymo ir administravimo, funkcionuojant naujiems teritoriniams vienetams – regionams – tvarkos projektas.

Alytaus regiono plėtros tarybos pirmininkas

Algimantas Bražionis